

Спецификација предмета за књигу предмета			
Студијски програм		Основне академске студије права	
Изборно подручје (модул)			
Врста и ниво студија		Основне академске студије	
Назив предмета		Увод у право	
Наставник (за предавања)		Проф. др Марко Трајковић, доц. др Сузана Медар	
Наставник/сарадник (за вежбе)		Проф. др Славиша Ковачевић, доц. др Сузана Медар	
Наставник/сарадник (за ДОН)		Проф. др Марко Трајковић	
Број ЕСПБ		9	Статус предмета
			обавезни
Услов			
Циљ предмета	Циљеви предмета су: постизање, развијање и усвајање општих научних и основних теоријско-правних сазнања о праву и држави, овладавање уводним правним појмовима о држави и праву, као и општим и посебним методама истраживања и изучавања државе и права, поступцима и процесима истраживања теоријско-правних принципа и установа, усвајање основних сазнања о примени права и законитости као и тумачења правних норми и њиховом применом		
Исход предмета	<p>Савладавањем програма предмета кроз планиране активности и облике наставе/учења, очекује се да студент:</p> <ol style="list-style-type: none"> схвати настанак, структуру и суштину државе и права; овлада основним правним појмовима, као и њиховим елементима и врстама; стекне способност теоријско-правног промишљања и аргументованог расправљања о правно-теоријској проблематици; усвоји основна теоријско-правна сазнања о примени права у реалним друштвеним односима и, у оквиру тога, овлада вештином тумачења правних норми; усвоји основна сазнања о теоријским схватањима државе и права; стекне способност апстрактног правног промишљања права и државе 		
Садржај предмета			
Увод			
Назив и предмет Увода у право, астанак и развој Увода у право, метод Увода у право; Правна наука и њихова подела (јуриспруденција, теорија права и филозофија права), токови савремене правнотеоријске мисли код нас;			
Појам државе			
Државна територија, становништво, државна власт (појам државне власти и сувереност државне власти), држава и право, функције државноправног поретка, однос државе и права, промене у државноправном поретку;			
Државна организација и облици државе			
Појам државног органа, надлежност државних органа, хијерархија државних органа централизација и децентрализација;			
Облици државе			
Облици владавине, монархија, република, облици државног уређења, унитарна држава, сложена			

држава (појам и врсте), облици политичког режима, аутократија и демократија, облици државне власти, систем поделе власти (теорије о подели власти и облици поделе власти), систем јединства власти (теорије о јединству власти и облици јединства власти);

Правна држава

Појам правне државе и принципи правне државе;

Појам права

Појам права у античкој епохи, средњевековно схватање појма права, нововековно становиште о појму права, појам права у савременој правној теорији, јуснатурализам, историјско-правна школа, правни позитивизам, социолошке теорије права, интегралистичка теорија права, амерички правни реализам;

Правна норма

Појам норме, појам дрштвене норме, врсте друштвених норми, појам правне норме, примена права, појам примене права, процес примене права;

Правни акт

Појам правног акта, форма и садржина правног акта, хијерархија правних аката, појам извора права, материјални извори права, формални извори права (појам општег правног акта, хијерархија општих правних аката), појединачни правни акти, важење правних аката, законитост правних аката;

Правни однос

Појам правног односа, елементи правног односа, правни субјекат, правни објекат, субјективно право, правна обавеза, динамика правних односа (појам правне чињенице, врсте правних чињеница);

Примена права

Појам и процес примене права, тумачење правне норме (појам, предмет и субјекти тумачења), средства тумачења (језичко тумачење, логичко тумачење, систематско тумачење, историјско тумачење, циљно тумачење), методи тумачења правне норме (субјективно и објективно тумачење, статичко и еволуционистичко тумачење, везано и слободно тумачење);

Законитост

Појам начела законитости, врсте законитости и средства за обезбеђење законитости;

Правни систем

Појам система, појам правног система, правни систем као подсистем друштвеног система, правни система и правни поредак принципи правног система, елементи правног система, групе права, главни правни системи данас, динамика правног система;

Правне вредности

Мир, ред, слобода, сигурност, истина, правда, друге правне вредности.

Теоријска настава	Обухвата теоријско разматрање основних питања везаних за државу и право. Теоријска настава се креће од поставке проблема, преко класичних и савремених теоријско-правних и филозофско правних схватања државе и права па све до конкретног разрешења проблема везаних за ваљано функционисање државе и адекватну примену правних прописа државе.
--------------------------	--

Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Практична настава обухвата проверу свих теоријско-правних и филозофско-правних поставки на практичним питањима везаним за државу и право. Дакле, у разним облицима практичне наставе проверава се исправност теоријских поставки, поставки датих на апстрактној разни са каје се сада спуштамо на врло конкретне појавне облике датих проблема.			
Литература				
1	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , Досије, Београд, 2012.			
2	М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право, Општа теорија о држави и праву</i> , са практикумом, СБЕН, Ниш, 2008.			
3				
4				
5				
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
5 15x5=75	1 15x1=15	1 15x1=15		
Методе извођења наставе	<ul style="list-style-type: none"> - Предавања - Вежбе - Часови семинара (презентација и дискусија семинарских радова студената) - Индивидуалне консултације - Истраживачки пројекат (рад студената у истраживачким групама) 			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит		Поена
активност у току предавања	0-15	писмени испит		0-8
практична настава	0-15	усмени испит		0-50
Колоквијуми	0-6			
Семинари	0-6			
Списак тема по недељама				
1			-Појам Увода у право; -Предмет Увода у право; -Метод Увода у право и о -Однос Увода у право са другим дисциплинама.	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 16-21. М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 1-11.
2			-Предходни појам државе; -Држава и друштво; д -Држава као друштвена организација и	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 21-51.

			-Три главна значења државе, елементи државе.	М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 23-28.
3			-Улога државе и њене промене; - Држава као организација и -Државна службена лица.	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 58-65 . М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 37-43 .
4			-Државни органи; -Појам и елементи државних органа; -Врсте државних органа; -Главне врсте власти у државној организацији и -Организација главних врста државне власти.	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 66-87 . М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 43-49 .
5			-Облици државне власти; -Јединство власти; -Подела власти; -Облици државног уређења; -Јединствена држава и -Савези држава.	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 100-110. М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 49-57 и 77-97.
6			-Облици политичког режима; -Демократија; -Аутократија; -Облици владавине; -Монархија и -Република.	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 110-135. М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 58-77.
7			-Појам и значења права; -Значења права у правној теорији и доктрини; -Врсте дефиниција права и -Стварање права.	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 135-158. М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 103-115.
8			-Појам и састав правног поректа; -Појам норме;	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М.

			<ul style="list-style-type: none"> -Појам и врсте друштвених норми; -Појам правне норме; -Састав правне норме; -Друштвена функција правне норме; -Однос између друштвених и правних норми и -Класификација правних норми. 	Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 158-186. М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 115-209.
9			<ul style="list-style-type: none"> -Појам правног акта; -Форма и садржина правног акта; -Хијерархија правних аката; -Појам извора права и -Материјални и формални извори права. 	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 186-193. М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 141-148 и 169-175.
10			<ul style="list-style-type: none"> -Појам и хијерархија општих правних аката; -Устав; -Закон; -Општи подзаконски правни акти; -Општи правни акти друштвених организација; -Уговор; -Обичајно право; -Правна наука; -Појединачни правни акти; -Важење правних аката и -Законитост правних аката. 	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 193-213. . М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 148-169 .
11			<ul style="list-style-type: none"> -Појам и елементи правног односа; -Правни субјекат; -Правни објекат; -Субјективно право; -Правна обавеза и -Динамика правних односа. 	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 213-234 . М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 175-191.
12			<ul style="list-style-type: none"> -Појам примене права; -Процес примене права; -Повратна снага правне норме; -Тумачење правне норме – појам, предмет и субјекти тумачења; -Средства тумачења правне норме и -Методи тумачења правна норме. 	Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i> , стр. 234-256 . М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i> , стр. 191-235.
13			<ul style="list-style-type: none"> -Појам начела законитости; 	Г. Вукадиновић, Д.

			<ul style="list-style-type: none"> -Врсте законитости; -Средства за обезбеђење законитости; -Појам система; -Појам правног система; -Правни система као подсистем друштвених система; -Правни систем и правни поредак и -Принципи правног система. 	<p>Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i>, стр. 256-273. М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i>, стр. 235-247.</p>
14			<ul style="list-style-type: none"> -Елементи правног система; -Групе права; -Јавно и приватно право; -Материјално и формално право; -Унутрашње и међународно право; -Државно и аутономно право; -Главни правни системи данас и -Динамика правног система. 	<p>Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i>, стр. 237-287. М. Димитријевић, П. Димитријевић, Ј. Димитријевић, <i>Увод у право</i>, стр. 251-258.</p>
15			<ul style="list-style-type: none"> -Правне вредности; -одређивање односа државе и права и -Правна држава – владавина права. 	<p>Г. Вукадиновић, Д. Митровић, М. Трајковић, <i>Увод у право</i>, стр. 287-313.</p>